

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte Örebro universitet	Huvudområde/examen Grundlärarexamen, inriktning förskoleklass och årskurs 1-3	ID-nr A-2020-03-4923
Bedömning av utvalda bedömningsområden		
<p>Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat Bedömning i den tidigare utvärderingen: <i>Inte tillfredsställande</i></p> <p>I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:</p> <p>”Det framgår av underlagen att det sker en samläsning mellan inriktningarna förskoleklass och årskurs 1-3 samt årskurs 4-6. Självvärderingarna för de båda inriktningarna är så gott som identiska. Vid intervjuerna framkommer heller inte något som övertygar bedömarna om att utbildningen har en särskild anpassning mot inriktningen förskoleklass och årskurs 1-3 vilket i en del lägen försvårar för studenterna att nå vissa av målen. Kursplanemål, examinationsformer såsom de framträder i kursplanerna är i huvudsak samma för både inriktningen förskoleklass och årskurs 1-3 och för inriktningen årskurs 4-6. Den enda skillnaden är litteraturen i något enstaka fall. Av intervjuerna framgick att även om kursplanerna är desamma skiljer sig examinationsuppgifterna åt. Bedömargruppen har inte övertygats om att inriktningen förskoleklass och årskurs 1-3 erbjuder de specifika kunskaper som krävs för att studenterna ska bli trygga i sin framtida yrkesroll.</p> <p>Inom kunskapsformen Kunskap och förståelse framgår det av underlagen att måluppfyllelsen är otillräcklig för båda målen. I inriktningen förskoleklass och årskurs 1-3 saknas det specifika ämnesinnehåll samt den specifika ämnesdidaktik och metodik som är behövs för att bli lärare i förskoleklass och årskurs 1-3. Förskoleklassens ämnesinnehåll är undermåligt representerat i såväl svenska som matematik.</p> <p>Studenterna tränas tidigt i att skriva vetenskapliga texter, men de granskade självständiga arbetena visar brister i vetenskapligt förhållningssätt och kunskap i metodval. Studenterna tränas dock i kritiskt och reflekterande förhållningssätt genom hela utbildningen, vilket har gett gott resultat.</p> <p>Inom kunskapsformen Färdighet och förmåga framgår det av underlagen att måluppfyllelsen är otillräcklig för två av målen. När det gäller bedömningen av studenternas förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen uppfattar bedömargruppen att det råder allvarliga brister det system för bedömning av studenternas färdigheter. Av intervjuerna framgår att det system som ska garantera kvalitet i handledarnas bedömningar ännu inte är på plats. Studenter som ansökt om särskild placering kan göra sin praktik utanför övningsskolesystemet. Vid intervjuerna framgår att flera studenter genomför sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) på skolor utanför övningsskoleprojektet. Det gör att vissa studenter bedöms av handledare som saknar handledarutbildning, vilket blir problematiskt i en VFU-organisation som bygger på att handledare på egen hand, utan att examinerande lärare är närvarande, ska bedöma studenternas insatser. Bedömargruppen anser att det behövs någon form</p>		

av kvalitetsgaranti såsom genomgången handledarutbildning. Lärosätet är i färd med att utveckla ett robust system i samverkan med övningsskolor, men det dröjer innan det nya systemet är på plats.

Vidare saknas på utbildningen den didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning, särskilt inom förskoleklassens didaktik. Utbildningens upplägg och genomförande gör det möjligt för studenterna att tillgodogöra sig förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt över relevanta forskningsresultat. Det visar sig också i de självständiga arbetena.

Inom kunskapsformen Värderingsförmåga och förhållningssätt visar underlagen att utbildningen tar upp och successivt examinerar relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter samt hållbar utveckling på ett adekvat sätt.

Utbildningen beaktar jämställdhetsperspektivet på flera nivåer. Det framgår av underlagen att studenterna uppfyller jämställdhetsmålet. Studenterna ska även beakta jämställdhetsperspektivet i sin undervisning under VFU-kurserna. Dessutom ordnar lärosätet kurser för lärarutbildare för att de innehållsligt ska bli säkrare på jämställdhetsfrågor. Lärosätets ledning arbetar dessutom med att få en jämnare könsfördelning bland docenter och professorer.

Lärosätet har ett väl fungerande kvalitetssystem med systematisk uppföljning, dock är inte det system som beskrivs fullt ut genomfört. Dock finns det mer att önska när det gäller återkopplingen till studenterna. Lärosätet arbetar för att studenterna genomför sina studier inom den planerade studietiden. Bedömaregruppen tror att den specifika studievägledningfunktionen som finns på institutionsnivå kan vara en bidragande orsak till den höga kvarvaron.”

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

Bedömning i uppföljningen: *Tillfredsställande*

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Åtgärdsredovisning vid uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Lärosäte: Örebro universitet

Yrkesexamen: Grundlärarexamen – inriktning förskoleklass och årskurs 1–3

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande bedömningsgrunder:

Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 1: visar sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen.

Mål 2: kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

~~Mål 3: visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevant forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet.~~

Ingen uppföljning

Mål 4: visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt.

Mål 5: visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling.

~~Måloppfyllelse av kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas~~

~~Mål 6: visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.~~

~~Ingen uppföljning~~

~~Jämställdhet: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.~~

~~Ingen uppföljning~~

~~Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.~~

~~Ingen uppföljning~~

~~Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.~~

~~Ingen uppföljning~~

Övergripande kommentarer

Grundlärarprogrammet inriktning förskoleklass och årskurs 1–3 vid Örebro universitet fick omdömet ”inte tillfredsställande” för bedömningsområdet ”Utformning, genomförande och resultat”. För fyra examensmål var målpuppfyllelsen inte säkerställd i utbildningen. Det första steget i åtgärdsarbetet var att grundligt analysera UKÄ:s kritik. Analysen mynnade ut i en åtgärdsplan med följande utvecklingsområden:

- vetenskapligt förhållningssätt, metodologisk medvetenhet, beprövad erfarenhet och akademiskt skrivande,
- ämneskunskaper och ämnesdidaktiska kunskaper, inklusive metodik, utifrån de specifika krav som inriktningen förskoleklass och årskurs 1–3 ställer,
- länkning och konkretionsgrad i kursmål och betygskriterier, samt
- progression och rättssäkerhet i den verksamhetsförlagda utbildningen.

Samtliga utvecklingsområden betraktar vi som avgörande för att utbildningen ska uppnå hög kvalitet. Vart och ett av områdena bröt vi ned i ett antal olika åtgärdsaktiviteter som arbetsgrupper bestående av ansvariga ledare och representanter från berörda personalgrupper kopplades till. Vi har även engagerat referensgrupper, bestående dels av yrkesverksamma lärare i förskoleklass och årskurs 1–3, dels av studenter från olika terminer i utbildningen inriktning förskoleklass och årskurs 1–3, som har granskat förslag och givit inspel. Vad gäller utvecklingsområdet ”länkning och konkretionsgrad i kursmål och betygskriterier” har vi också tagit stöd av Högskolepedagogiskt centrum vid Örebro universitet.

Nedan redovisar vi de konkreta resultaten av åtgärdsarbetet, det vill säga de förändringar som gjorts och de beslut som har fattats för utbildningen. Vi vill dock inleda med att lyfta fram det vi ser som en grundläggande orsak till de brister som utbildningen uppvisat, och som åtgärdsarbetet givit oss möjlighet att komma till rätta med. Samtidigt som UKÄ pekade ut viktiga kvalitetsbrister rörande utbildningens utformning, genomförande och resultat, visade granskningen att våra förutsättningar sett till personal, kompetens och utbildningsmiljö är goda. Vår slutsats är att vi i programmet inte lyckats tillräckligt väl att genom samordning och kollegial samverkan få utväxling på dessa goda förutsättningar som vårt lärosäte de facto besitter. De många ämnesövergripande diskussioner som ligger bakom varje förändring vi nu kan redovisa har genererat en kulturförändring i utbildningen. Arbetet har präglats av gemensamt ansvar och vilja till kritisk självreflektion bland ämnena. På så vis har åtgärdsarbetet skapat den samsyn i centrala programfrågor som är nödvändig för ett program med många ämnen, institutioner och administrativa funktioner involverade.

I åtgärdsredovisningen hänvisas till följande interna dokument, vilka tillhandahålls på begäran:

- Bilaga 1. Stöd för utvecklingsarbete - Betygskriterier och examinationer i grundlärarutbildningen
- Bilaga 2. Progressions- och målmatris - Vetenskap och beprövad erfarenhet
- Bilaga 3. System för VFU-placering i grundlärarutbildning (prefektbeslut)

Mål 1: visar sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen.

Analys

Vår analys av UKÄ:s kritik är att vi behöver åtgärda två kvalitetsbrister. För det första måste vi se till att studenterna i inriktning förskoleklass och årskurs 1–3 tillägnar sig de ämnes- och ämnesdidaktiska kunskaper som specifikt krävs för yrkesutövningen i de aktuella årskurserna. Vi behöver speciellt ge studenterna möjlighet att i undervisningen utveckla de kunskaper som krävs för arbete i förskoleklass. För det andra behöver vi skapa en tydligare länkning i kedjan examensmål – kursmål – betygskriterier.

Som vi ser det hänger dessa två kvalitetsbrister samman. Att utöka det inriktningsspecifika ämnes- och ämnesdidaktiska innehållet och att lyfta in inriktningsspecifik litteratur på kurserna, hänger nära samman med att göra kursmål och betygskriterier mer konkreta. Avslutningsvis konstaterar vi att matematikämnets och svenskämnets kursplaner är särskilt framskrivna som bristfälliga i bedömargruppens yttrande. Vi har dock tagit tillfället i akt att se över samtliga kursplaner i programmet med avseende på de brister UKÄ identifierat.

Åtgärder

- **Vi har inrättat två nya kurser: Svenska F (4,5 hp) och Matematik F–3 (3 hp).** Dessa kurser behandlar hur lärare i undervisningen kan låta elever i förskoleklass undersöka språkets delar och utveckla sina matematiska förmågor genom lek och estetiska uttrycksformer. De nya kurserna i svenska och matematik ersätter en kurs i engelska om 7,5 hp (se utbildningsplanen). Detta innebär att F–3-studenterna nu läser de 15 hp engelska som högskoleförordningen kräver, jämfört med de 22,5 hp vi tidigare hade i utbildningen. Förändringen vilar på bedömningen att kunskapsbehovet inom tidig läs-, skriv- och matematikinläring är större än behovet av fördjupade engelskkunskaper.
- **Vi har reviderat och fastställt inriktningsspecifika kursplaner** för hela programmet. Det innebär förändringar i såväl innehåll, litteratur och kursmål så att kurserna möjliggör och säkerställer de specifika ämneskunskaper lärare i förskoleklass och årskurs 1–3 behöver. När det gäller kursmålsformulering har särskilt vikten av ökad konkretionsgrad beaktats. Här följer några exempel på kursmål i olika ämneskurser med relevans för aktuellt examensmål.

Den studerande ska efter avslutad kurs kunna:

- redogöra för fonemen i standardsvenskan med utgångspunkt i utmaningar under barns språkutveckling och i tidig läs- och skrivinläring (Svenska I)
- reflektera över kursens matematiska innehåll i relation till didaktiska frågor och undervisningssituationer med relevans för förskoleklass och årskurs 1–3 (Matematik I)
- problematisera utvecklingslinjerna i svensk historia med tonvikt på forntid och vikingatid (Samhällsorienterande ämnen)

Som synes är alla kursmål skrivna med aktiva verb, så att de inte bara anger kunskaper utan också på ett transparent sätt talar om vad studenten kommer att få göra för att visa sina kunskaper vid examination.

I programmets kurser finns nu även kurslitteratur med tydlig relevans för undervisning och lärande i förskoleklass och årskurs 1–3. I kursplanerna har vi också valt att lämna utrymme för ytterligare litteratur för säkra att kurserna på ett hållbart vis kan behandla aktuell

forskning. En följd av kursplanerevideringarna är att andelen inriktningsspecifik undervisning har ökat. Samläsning förekommer enbart där detta är innehållsligt motiverat.

- **För att öka kvaliteten och konkretionsgraden i betygskriterier och examinationer har vi tagit fram benchmark-exempel, i syfte att sätta en kvalitetsstandard i programmet.** Dessa exempel är framtagna inom matematik, svenska och UVK och kommer att fungera som vägledning när examinationer för de reviderade kursplanerna ska tas fram, det närmsta året. Arbetet kommer att följas upp terminsvis i programrådet där ämnena i programmet kommer att redogöra för, och kritiskt reflektera över, valda tillvägagångssätt och kriterieformuleringar (Bilaga 1).

Mål 2: kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Analys

De utpekade kvalitetsbristerna rörande detta examensmål är omfattande och kräver betydande åtgärder inom olika delar av programmet. Våra kvalitetshöjande insatser måste, som vi analyserar beslut och yttrande, riktas mot a) progressionen inom vetenskaplighet och beprövad erfarenhet i programmet som helhet, samt b) kurserna i självständigt arbete, såväl sett till kursplanerna som till rutinerna för kurserna.

Kritiken i beslutet och yttrandet handlar i första hand om kvaliteten på de granskade självständiga arbetena. Bland de brister i de självständiga arbetena som kopplas till detta mål lyfts bristande metodologisk medvetenhet, avsaknad av vetenskapligt förhållningssätt och avsaknad av reflektion över vetenskapligt förhållningssätt och beprövad erfarenhet. En annan kritik handlar om hur vi genom utbildningen som helhet tar hand om detta examensmål. På denna punkt riktas kritiken framförallt mot länkingskedjan examensmål – kursmål – betygskriterier. Länkningen är otydlig, och kursmål och betygskriterier är bristfälliga. Därtill, betonas i yttrandet, examineras studenterna framförallt först under termin 6 och 8. Även om beslut och yttrande fokuserar kvaliteten på de självständiga arbetena ser vi progressionen i programmet som helhet som den nödvändiga utgångspunkten för våra åtgärder.

Åtgärder

Följande åtgärder har vi vidtagit för att stärka progressionen gällande examensmålet i undervisning och examination i programmet:

- **Vi har utvecklat en progressionsmatrix** över de olika aspekter av vetenskapsteori, forskningsmetod och beprövad erfarenhet som examensmålet stipulerar, samt specificerat hur ansvaret för dessa fördelas mellan olika kurser (Bilaga 2). Progressionsmatrixen innefattar vetenskaplighet och beprövad erfarenhet, forskningslitteracitet, metodologisk medvetenhet samt akademiskt och professionellt skrivande.
- **Vi har reviderat kursplanerna och infört nya kursmål** i programmets kurser utifrån ovan nämnda progressionsmatrix. Detta innebär att aspekter av examensmålet behandlas och examineras varje enskild termin, programmet igenom. Vid framtagandet av dessa kursmål har ansvariga ämnen särskilt beaktat UKÄ:s kritik rörande bristande konkretionsgrad (se examensmål 1).
- **Delkursen Vetenskapsteori och forskningsmetod 7,5 hp har reviderats.** Revideringen har gjorts med hänsyn till de påpekade bristerna. Dels har revisionen lett till en stärkt länkning och ökad konkretionsgrad i kursmål och betygskriterier. Dels har den beprövade erfarenheten och dess relation till vetenskap skrivits fram.
- **För att öka kvaliteten och konkretionsgraden i betygskriterier och examinationer har vi tagit fram benchmark-exempel**, i syfte att sätta en kvalitetsstandard i programmet (se examensmål 1).
- **Vi har inventerat befintliga och tänkbara läraaktiviteter** relaterade till examensmålet. Läraaktiviteterna har presenterats och diskuterats i förhållande till progressionsmatrixen i en serie workshops för att stimulera kollegial idégenerering.

Följande åtgärder har vi vidtagit för att säkerställa att studenterna i de självständiga arbetena ges likvärdiga ramar och möter likvärdiga krav på hög yrkesrelevans och metodologisk medvetenhet oaktat vilket ämne de skriver inom:

- **Vi har utvecklat och inrättat programgemensamma kursplaner** för Självständigt arbete I och II. Dessa kursplaner innefattar bland annat tydliga krav på att de självständiga arbetena ska behandla yrkesrelevanta/ämnesdidaktiska ämnen, likaså krav på vetenskaplig och metodologisk medvetenhet.
- **Vi har tagit fram programgemensamma rutiner** för Självständigt arbete I och II. Dessa rutiner omfattar kursgången som helhet, från studenternas val av ämne till ventilerings- och examination. I rutinerna för Självständigt arbete I ingår ett ökat inslag av föreläsningar och seminarier vilket ges parallellt med handledning. Det gör att Självständigt arbete I blir en tydligare förberedelsekurs inför Självständigt arbete II.

Mål 4: visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt.

Analys

Bristerna gällande detta examensmål har stora likheter med de som påtalats för examensmål 1. Det vi särskilt behöver stärka är sättet på vilket utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna erövrar de didaktiska och ämnesdidaktiska kunskaper som krävs för undervisning i förskoleklass och årskurs 1–3. Därtill behöver metodik skrivas fram och ges tydlig plats.

Viss kritik riktas mot att samläsning förekommer. Vår analys av yttrandet på den punkten är att samläsning mellan F–3 och 4–6 ska vara innehållsligt motiverad när den sker, och att större delen av undervisningen i programmet bör vara inriktningsspecifik.

Liksom för examensmål 1 är matematikämnets och svenskämnets kursplaner särskilt framskrivna som bristfälliga i bedömargruppens yttrande. Vi har dock tagit tillfället i akt att se över samtliga kursplaner i programmet med avseende på de brister UKÄ identifierat.

Åtgärder

- **De nya kurserna, Svenska F (4,5 hp) och Matematik F (3 hp)**, som nämnts under examensmål 1, kommer till innehåll och genomförande att behandla och examinera didaktik och ämnesdidaktik, inklusive metodik, med särskild relevans för arbete i förskoleklass.
- **Vi har reviderat kursplanerna för samtliga kurser i programmet** för att tydliggöra och utöka den inriktningsspecifika (ämnes-)didaktiken för förskoleklass och årskurs 1–3. Kursutvecklingen har också specifikt fokuserat hur vi behandlar och examinerar metodik på olika sätt. Här följer några exempel i form av kursmål med relevans för aktuellt examensmål:

Den studerande ska efter avslutad kurs kunna:

- göra en lektionsplanering utifrån lärandemål med litteraturredidaktisk relevans för förskoleklassen och årskurs 1–3 (Termin 2, Svenska I)
- vägleda elever i årskurs 1–3 att känna igen ord i textmönster och främja ordigenkänning med hjälp av olika strategier (Termin 3, Engelska I)
- reflektera över olika strategier och konkreta representationsformer och deras betydelse för lärande i matematik för elever i förskoleklass och årskurs 1–3 (Termin 4, Matematik I)
- kritiskt reflektera över val av literacyaktiviteter i förskoleklassen samt läs- och skrivundervisningsmetoder i årskurs 1–3 (Termin 5, Svenska II)
- förhålla sig kritisk till olika didaktiska perspektiv, undervisningsmodeller och -metoder i matematik för elever i förskoleklass och årskurserna 1 till 3 (Termin 7, Matematik II)

Ovanstående kurser har nu kurslitteratur som lyfter didaktiska frågeställningar med särskild relevans för grundskolans inledande år. En följd av kursplanerevideringarna är att studenter med inriktning förskoleklass och årskurs 1–3 nu läser såväl de allmäntdidaktiska som ämnesdidaktiska delkurserna så gott som helt separerat från inriktning 4–6 och när samläsning sker är den innehållsligt motiverad.

Mål 5: visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling.

Analys

Den allvarligaste kritiken gällande detta examensmål handlar om brister i rättsäkerheten i de fall studenten gör verksamhetsförlagd utbildning (VFU) utanför övningsskola. Denna kritik gäller, som vi läser UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande, den delexamination inom VFU som bygger på att handledaren på skolan bedömer studentens prestationer utifrån kriterier framtagna av det för kursen ansvariga ämnet vid universitetet. Förfarandet med handledarens bedömning blir problematiskt, betonar UKÄ i beslutet, i de fall då studenter har särskild placering och bedöms av handledare utan handledarutbildning.

Den andra kvalitetsbristen gäller återigen våra kursplaner, kursmål och betygskriterier. Kursmålen, betonar bedömargruppen, är i princip identiska med examensmålen och betygskriterierna är abstrakt formulerade – här efterfrågas med andra ord differentiering och konkretion.

Den tredje kvalitetsbristen handlar om en alltför låg kravnivå på studentens egen undervisning under den sista VFU-perioden.

Utöver detta riktas i yttrandet kritik mot att handledare utan handledarutbildning enbart skulle kunna sätta betygen U och G men inte VG. Denna kritik är felaktig i sak och kan således inte åtgärdas, eftersom vi *aldrig* haft någon sådan rutin, vilket vi vill återigen betona.

I samband med analysen av UKÄ:s kritik har vi även stämt av hur den aktuella fördelningen ser ut när det gäller VFU-placering inom/utanför övningsskola. Vi kan konstatera att samtliga nyantagna studenter på grundläroprogrammet inriktning förskoleklass och årskurs 1–3 höstterminen 2019 har placering i övningsskola.

Åtgärder

Följande åtgärd har vi vidtagit för att säkerställa rättsäkerhet i bedömning av VFU:

- **Vi har infört ett krav på handledarutbildning**, samt nya rutiner för bedömning, för de fall studenten gör VFU utanför övningsskola (Bilaga 3). Grundprincipen är alltså att studenterna genomför VFU på en övningsskola. När så inte sker, på grund av platsbrist eller när en student ber om särskild placering, garanteras rättssäkerheten i bedömningen dels genom kravet på att handledaren har handledarutbildning, dels genom krav på antingen trepartssamtal eller att handledaren ansluts till seminarierna inom övningsskola.

För att bemöta påtalade brister i kursplaner och betygskriterier, gällande konkretionsgrad, krav och progression inom VFU har vi vidtagit följande åtgärder:

- **Vi har reviderat kursplaner** för att a) öka konkretionsgraden och b) förtydliga progressionen genom programmet.

Tabell 1. Exempel på kursmål för VFU som revideringsarbetet lett till

<i>VFU 1, termin 1</i>	<i>VFU 2, termin 4</i>	<i>VFU 3, termin 5</i>	<i>VFU 4, termin 8</i>
<i>UVKI</i>	<i>MaI</i>	<i>SvII</i>	<i>UVKIV</i>
... med stöd av verksamma lärare planera, genomföra och utvärdera undervisningsaktiviteter.	... i samråd med verksamma lärare kunna planera, genomföra och utvärdera undervisning i matematik genom problemlösning.	... självständigt och med visst stöd av verksamma lärare planera, genomföra och utvärdera undervisning i svenska med utgångspunkt i elevers skiftande förutsättningar och behov. ... självständigt och med visst stöd av verksamma lärare planera och genomföra literacyaktiviteter i förskoleklass.	... självständigt och i dialog med verksamma lärare planera, leda och utvärdera sammanhållen undervisning med utgångspunkt i elevers skiftande förutsättningar och behov.

- **Vi har skärpt kraven i den avslutande VFU-perioden (UVK IV)**, så att studenterna ansvarar för genomförandet av två veckors sammanhängande undervisning (antingen genom att följa en klass eller en lärares schema).
- **Från och med hösten 2020 införs ytterligare en reflektionsuppgift på samtliga VFU-perioder.** Uppgiften bygger på att studenten och handledaren i samband med VFU-avslut för ett reflekterande samtal om erfarenheterna från VFU-perioden utifrån ett särskilt stödmaterial som beskriver fyra centrala kompetenser i läraryrket (ämneskunnsighet, undervisningsskicklighet, ledarskap och eget lärande/självreflektion). Studenten sammanfattar samtalet i ett dokument som undertecknas av student och handledare, och tas med till campusläraren. Detta blir ett obligatoriskt moment som förs in i bedömningsunderlaget på samtliga VFU-kurser. Syftet är att synliggöra studentens progression, såväl för studenten själv, som för VFU-handledare och campuslärare.